

SKRAĆENI ZAPISNIK

s 225. sjednice Gospodarsko-socijalnog vijeća, održane 27. travnja 2020. godine
u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, Hrvatske Bratske Zajednice 4, 10000 Zagreb

Prisutni članovi:

Predstavnici Vlade Republike Hrvatske u GSV-u

- Josip Aladrović, ministar rada i mirovinskoga sustava, dopredsjednik GSV-a
- dr. sc. Zdravko Marić, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar financija
- Darko Horvat, ministar gospodarstva, poduzetništva i obrta
- dr. sc. Ivan Malenica, ministar uprave
- prof. dr. sc. Branka Ramljak, državna tajnica u Ministarstvu znanosti i obrazovanja, zamjena članice
- Ivica Bošnjak, državni tajnik u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, zamjena članice
- Dražen Opalić, pomoćnik ministra rada i mirovinskoga sustava, zamjena člana

Predstavnici Hrvatske udruge poslodavaca u GSV-u

- dr. sc. Ivan Mišetić, predsjednik GSV-a
- Mihael Furjan
- Davor Majetić, zamjena člana

Predstavnici sindikalnih središnjica u GSV-u

- Mladen Novosel, Savez samostalnih sindikata Hrvatske, dopredsjednik GSV-a
- Krešimir Sever, Nezavisni hrvatski sindikati
- Vilim Ribić, Matica hrvatskih sindikata
- Ana Milićević Pezelj, Savez samostalnih sindikata Hrvatske, zamjena člana
- Marija Hanževački, Nezavisni hrvatski sindikati, zamjena člana
- Mirela Bojić, Matica hrvatskih sindikata, zamjena člana

Odsutni članovi

- izv. prof. dr. sc. Vesna Bedeković, ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku
- prof. dr. sc. Blaženka Divjak, ministrica znanosti i obrazovanja
- Gordana Deranja, Hrvatska udruga poslodavaca

Ostali prisutni:

- Mila Kruljac, Ured predsjednika Vlade Republike Hrvatske
- dr. sc. Filip Dujmović, glasnogovornik Ministarstva rada i mirovinskoga sustava
- Mirela Kalcina, tajnica Kabineta ministra rada i mirovinskoga sustava
- Antonija Šakić, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava

Sjednica je započela u 14:00 sati, a otvorio ju je predsjednik GSV-a **Ivan Mišetić**. Nakon utvrđenog kvoruma predložio je da se dnevni red, na zahtjev predstavnika Vlade dopuni točkom 3. „Nacionalni program reformi 2020. i Program konvergencije“ te je predložio sljedeći

Dnevni red

0. Usvajanje zapisnika s 221. i 222. sjednice Gospodarsko-socijalnog vijeća;
1. Izvješće o odlukama donesenim na 223. i 224. (dopisnim) sjednicama;
2. Mjere za pokretanje gospodarskih i drugih djelatnosti i aktivnosti u uvjetima proglašene epidemije bolesti COVID-19;
3. Nacionalni program reformi 2020. i Program konvergencije;
4. Razno.

Dnevni red jednoglasno je usvojen.

Točka 0. Usvajanje zapisnika s 221. i 222. sjednice Gospodarsko-socijalnog vijeća

Zapisnici s 221. i 222. sjednice Gospodarsko-socijalnog vijeća jednoglasno su usvojeni.

Točka 1. Izvješće o odlukama donesenim na 223. i 224. (dopisnim) sjednicama

Predsjednik Vijeća **Ivan Mišetić** izvijestio je o odlukama GSV-a donesenim na 223. i 224. sjednici, a koje su održane putem interneta, odnosno elektroničke pošte u skladu s Poslovníkom o radu GSV-a i njegovih radnih tijela. Naglasio je da su na sjednicama jednoglasno donesene odluke kojima GSV predlaže Vladi imenovanje predstavnika u UV Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Središnjeg registra osiguranika.

Točka 2. Mjere za pokretanje gospodarskih i drugih djelatnosti i aktivnosti u uvjetima proglašene epidemije bolesti COVID 19

Josip Aladrović (MRMS) istaknuo je da se zbog epidemije bolesti COVID 19 gospodarska i poslovna aktivnost izrazito promijenila te da je Vlada pravilnim, adekvatnim i pravovremenim reagiranjem omogućila da gospodarska djelatnost ostane aktivna. Dodao je da je u tom periodu provedeno niz konzultacija sa socijalnim partnerima kao i da se očekuje mnogo izazova na koje će Vlada na pravilan i adekvatan način reagirati. Napomenuo je da su mjere za pokretanje gospodarstva donesene za dvotjedni vremenski period te da ovise i o epidemiološkoj situaciji. Nastavno je prezentirao donesene mjere te je naglasio da je cilj omogućiti određene gospodarske aktivnosti u granama za koje se smatra da je poželjno i moguće, ali uz poštivanje epidemioloških mjera. Dodao je da na današnjoj sjednici očekuje da se donesene mjere proanaliziraju i da se pokuša pronaći konsenzus vezano za mjere koje su usmjerene na očuvanje radnih mjesta i gospodarstva kao i daljnjeg razvoja gospodarstva.

Mladen Novosel (SSSH) naglasio je da je današnja sjednica GSV-a sazvana na inicijativu sindikalnih središnjica. Kratko se osvrnuo na dosadašnje mjere te je napomenuo da za iste nije bilo provedbenih uputa što je otvorilo puno pitanja, a što je konkretnije i pojasnio. Dodao je da je na današnjoj sjednici potrebno pojasniti provedbu mjera za pokretanje gospodarstva te raspraviti kako i na koji način će se uvjeti poslovanja odraziti na status zaposlenih i isplatu plaća, kao i razmišlja li Vlada o donošenju određenih mjera i nakon mjeseca svibnja. Završno je naglasio da je Vlada mjere donosila u okolnostima izvanrednog stanja, međutim, da bi daljnje mjere trebala donositi tek nakon rasprave o istima sa socijalnim partnerima.

Davor Majetić (HUP) istaknuo je da HUP podržava donesene mjere kojima se omogućuje otvaranje poslovnih subjekata na predloženi način te je napomenuo da je poslodavcima potrebno omogućiti direktan kontakt s epidemiolozima i Državnim inspektoratom kako bi mogli dobiti jasne i detaljne upute kako se moraju ponašati u ovoj situaciji, a u skladu sa zakonima. Također, naglasio je i potrebu jasne komunikacije o mogućnosti daljnjeg korištenja mjera. Istaknuo je da je potrebno da Vlada razmisli i o donaciji zaštitnih sredstava onim poslodavcima koji su bili zatvoreni Odlukom Stožera, s obzirom na nestašicu zaštitnih sredstava i dodatni trošak koji ista predstavljaju za poslodavca. Dodao je da je potrebno riješiti i problem autobusnog linijskog prijevoza za učenike, s obzirom na otvaranje osnovnih škola, imajući u vidu financijsku situaciju u kojoj se ti prijevoznici nalaze te je predložio da se sredstva namijenjena za prijevoz srednjoškolaca i za otoke preusmjere za prijevoz osnovnoškolaca. Također, naglasio je da će rad i opstojnost poslovnih subjekata ovisiti o mjerama kao i raspoloživosti ljudi za kupovanje njihovih proizvoda. Završno se osvrnuo na privremenu zabranu rada nedjeljom u trgovinama te je istaknuo da je u trenutcima kada je potrebno poticati potrošnju upitno donošenje ovakve odluke, osobito s obzirom na to da ne postoje epidemiološki razlozi donošenja iste.

Mirela Bojić (MHS) osvrnula se na odluku o otvaranju predškolskih ustanova i osnovnih škola za djecu do četvrtog razreda te je upitala koja je istinska svrha donošenja ove mjere, osobito u kontekstu zabrane okupljanja više od 10 ljudi na jednom mjestu. Naglasila je da ova mjera ima jako puno upitnih i nelogičnih stvari, što je i obrazložila. Dodala je da proizlazi da mjera nije donesena kako bi učenici kvalitetno završili ovu školsku godinu već kako bi bili zbrinuti dok roditelji rade. Naglasila kako ova mjera iziskuje puno više razgovora te da njeno donošenje i provođenje ne smije biti ishitreno.

Krešimir Sever (NHS) naglasio je da Vlada, vodeći računa o državnom proračunu, donosi mjere za pokretanje gospodarstva, iako je jasno da se još uvijek nisu stvorili uvjeti za popuštanje mjera na predloženi način. Dodao je da

su dosadašnje mjere donesene zbog zaštite zdravlja ljudi i da su upravo one doprinijele relativno niskoj stopi smrtnost i malom broju zaraženih u odnosu na neke druge države. Napomenuo je da veliki dio poslodavaca nema dovoljno zaštitnih sredstava kako bi zaštitili vlastite radnike te da je upitna i sama njihova učinkovitost. Kratko se osvrnuo i na odluku o otvaranju škola. Naglasio je da se škole otvaraju kako bi djeca mogla biti zbrinuta dok su roditelji na poslu te je istaknuo da je o tome trebalo provesti širu raspravu sa strukom, kao i roditeljima. Dodao je da se on-line nastava pokazala kao dobro rješenje te da je potrebno vidjeti na koji način završiti ovu školsku godinu, a koji bi bio prihvatljiv i za djecu i za roditelje.

Ana Milićević Pezelj (SSSH) istaknula je da će rad u novim uvjetima imati posljedice na organizaciju rada i prostora te da je ključna zaštitna oprema onih koji rade kao i onih koji dolaze u njihove prostorije radi neke usluge ili robe. Kratko se osvrnula na stanje u državama u okruženju te je naglasila da bi Vlada i socijalni partneri zajedničkim radom na mjerama lakše surađivali na provedbi istih. Dodala je da je pojedina pitanja potrebno raspraviti sa socijalnim partnerima, ali na sektorskoj razini. Također, naglasila je da je SSSH također zatražio da se poslodavcima donira zaštitna oprema za radnike ili da im se otpiše trošak za istu, ukoliko se ne radi o standardnoj zaštitnoj opremi.

Mihael Furjan (HUP) pozitivnim smatra sve odluke koje su donesene razumno, a kao primjer naveo je rad ugostiteljskih objekata i restorana kojima je omogućena prodaja njihovih proizvoda putem dostave ili na ulazu u objekt. Osvrnuo se i na otvaranje škola te je naglasio da je vidljivo da će to biti odluka roditelja, što smatra pozitivnim te je istaknuo potrebu dogovora u odnosu na pristup rješavanju problema i postizanje konsenzusa.

Ivan Mišetić, predsjednik GSV-a, naglasio je da je potrebno razmotriti kako mjere za pokretanje gospodarstva provoditi uz preporuke HZZJ. Osvrnuo se na poslovanje velikih poslodavaca, kao i pozitivne učinke rada od kuće, a u skladu s epidemiološkim preporukama. Također, naglasio je da Vlada sve buduće mjere treba donositi nakon provedenih konzultacija sa socijalnim partnerima.

Josip Aladrović (MRMS) napomenuo je da je Vlada svjesna da su dosadašnje mjere donesene u kratkom vremenu s ograničenim resursima u periodu kada je bilo teško predvidjeti daljnji razvoj situacije i kada je bilo manje prostora za konzultacije sa socijalnim partnerima. Istaknuo je da će prilikom donošenja novih mjera biti više konzultacija sa socijalnim partnerima kako bi iste bile što kvalitetnije i adekvatnije. Kratko se osvrnuo na spomenute probleme u provođenju dosadašnjih mjera koje se, ukoliko postoji potreba, mogu detaljnije razraditi. Završno je naglasio da je uz savjete epidemiologa donesena odluka o privremenoj zabrani rada nedjeljom u trgovinama, međutim da se, ukoliko će biti potrebno, odluka može revidirati.

Darko Horvat (MINGO) istaknuo je da je Vlada u segmentu pokretanja gospodarstva iznijela svoje prijedloge što u kojem trenutku želi napraviti, a da je struka definirala kako je to potrebno napraviti. Detaljnije je objasnio način rada trgovina u skladu s donesenim mjerama. Kratko se osvrnuo i na privremenu zabranu rada nedjeljom u trgovinama te je istaknuo da je na temelju praćenja fiskaliziranih računa ustanovljeno da rad nedjeljom u ovom trenutku nije neophodan kako bi se zadovoljile sve nužne potrebe. Dodao je da su mjere za pokretanje gospodarstva donesene u skladu s preporukama struke i da će se ovisno o epidemiološkoj situaciji raditi na revitalizaciji poslovnih aktivnosti. Naglasio je da je borba protiv koronavirusa u RH puno efikasnija nego u drugim državama.

Branka Ramljak (MZO) kratko se osvrnula da dosadašnji tijek provedbe nastave na daljinu te je naglasila da isto ne bi bilo moguće bez informatičke opreme koja je osigurana sredstvima iz državnog proračuna i fondova EU. Detaljnije je pojasnila planirano otvaranje škole za učenike od prvog do četvrtog razreda te je napomenula da će do istoga doći ukoliko epidemiološka situacija bude povoljna i to uz jasne upute o organiziranju i održavanju nastave. Završno je naglasila da vjeruje da će u suradnji s nastavnicima, djecom, roditeljima kao i Vladom, Ministarstvom i osnivačima škola uspješno završiti ova školska godina.

Mladen Novosel (SSSH) naglasio je da pozdravljaju donošenje odluke da se jedan dan u tjednu ne radi te je podsjetio da je prijedlog zakona o ograničavanju rada nedjeljom trebao biti donesen sredinom travnja, a o kojem se razgovaralo sa socijalnim partnerima i koji je podržan i od djela poslodavaca. Naglasio je da vjeruje da će se pokazati kako možemo bez rada nedjeljom te je još jednom naglasio važnost konzultacija sa socijalnim partnerima.

Krešimir Sever (NHS) istaknuo je da se već dugo razgovora o ograničavanju rada nedjeljom i blagdanima te da je čudna razina otpora djela medija, javnosti i politike na privremenu zabranu rada nedjeljom u trgovinama, osobito s obzirom na to da praćenje fiskaliziranih računa potvrđuje da je nedjelja dan kada je najmanje prometa u trgovini.

Vilim Ribić (MHS) napomenuo je da Vlada donošenjem dosadašnjih mjera nije zaštitila javna sredstva te je istaknuo da su se sindikati složili s mjerama samo u odnosu na veličinu potrebnih sredstava i brzinu reakciju Vlade.

Napomenuo je da je neprihvatljivo guranje interesa kapitala kao i da će se tek razraditi detaljne upute kako će učitelji raditi s učenicima koji će biti na nastavi i s onima koji će nastavu pratiti od doma, što pokazuje da je ta mjera nepromišljena. Dodao je da je potrebno zakonski regulirati rad od kuće.

Ana Milićević Pezelj (SSSH) osvrnula se na privremenu zabranu rada nedjeljom u trgovinama te je naglasila da postoje ustavne presude koje navode da društveni interes ima prednost pred profitom te je istaknula da je bitno definirati koji dan u tjednu neće biti radni. Kratko se osvrnula i na donesene potpore za očuvanje radnih mjesta te je napomenula da su iste donesene u drugačijem obliku nego što su prvotno prezentirane i da je, kao predstavnica sindikalnih središnjica u UV HZZ-a, glasala protiv donošenja istih. Dodala je da je osim očuvanja radnih mjesta bitno i očuvanje prihoda radnika, što je ključno za kupovnu moć te je naglasila da su donesene potpore mogle biti i kvalitetnije.

Nakon rasprave doneseni su sljedeći

ZAKLJUČCI

1. Gospodarsko-socijalno vijeće u potpunosti podržava ključna načela donesenih mjera koja se odnose na zaštitu zdravlja građana i radnika, kao i zaštitu gospodarstva u Republici Hrvatskoj.
2. Socijalni partneri iznijeli su primjedbe i prijedloge u odnosu na donesene mjere, a koje se, u najvećoj mjeri, odnose na njihovu primjenu.
3. Gospodarsko-socijalno vijeće predlaže da se o budućim prijedlozima mjera raspravi na sjednici Vijeća prije njihovog donošenja.
4. Socijalni partneri svoje primjedbe i prijedloge dopuna mjera mogu dostaviti pisanim putem Samostalnom sektoru za socijalno partnerstvo, a koje će Vlada Republike Hrvatske razmotriti te ukoliko će biti moguće i prihvatiti.

Točka 3. Nacionalni program reformi 2020. i Program konvergencije

Zdravko Marić (MFIN) prezentirao je Nacionalni program reformi 2020. i Program konvergencije te je detaljnije obrazložio glavne ciljeve, reformske prioritete i mjere ekonomske politike. Dodao je da su sa socijalnim partnerima održana četiri tematska sastanka te da su im dostavljena očitovanja na njihova pisana očitovanja u odnosu na prijedloge mjera.

Vilim Ribić (MHS) istaknuo je da su prvi i treći cilj NPR-a u suprotnosti te je naglasio da financijska konsolidacija ne dovodi do rasta već da rast dovodi do financijske konsolidacije. Napomenuo je da se NPR 2020 radi u izuzetnim okolnostima i u skladu sa zaključcima EK, međutim da je upitan smisao istoga, s obzirom na to da će se nakon krize situacija bitno izmijeniti i na razini EU. Istaknuo je da RH i dalje ima veliki problem iseljavanja, kao i da je ključni problem rentna ekonomija i klijentelističke relacije oslonca privatnog sektora na državu i javna poduzeća. Dodao je da RH pogoduje rentnoj ekonomiji te da ne postoje mehanizmi kojima bi se pokrenuli zapušteni potenciji. Istaknuo je da u odnosu na ključne probleme iz NPR-a ne postoje ekonomski odgovori na iste.

Davor Majetić (HUP) također je naglasio da će se zbog krize NPR morati mijenjati te je kao jedan od primjera naveo i da je potrebno govoriti o održavanju poslovne aktivnosti, a ne o unaprjeđenju poslovnog okruženja. Kratko se osvrnuo i na pitanje javne uprave te je istaknuo da se pokazalo da RH može funkcionirati kao e-hrvatska. Završno je istaknuo da je pred Vladom i poslodavcima izazov pitanje likvidnosti kako bi mogli financirati povratak iz krize u normalno poslovanje.

Ana Milićević Pezelj (SSSH) istaknula je da se godinama održavaju sastanci sa socijalnim partnerima koji su podijeljeni na uvijek iste četiri tematske skupine. Napomenula je da NPR 2020 nema dovoljno ambicioznih strateških reformi te je naglasila da reforme ne moraju biti bolne, ali moraju biti definirane u pravom smjeru. Istaknula je da u NPR nema dovoljno socijalnog aspekta, te se osvrnula i na Europski stup socijalnih prava, a o kojem se u RH ništa ne poduzima. Dodala je da je potrebna bolja međusobna koordinacija kako bi bili uspješniji u povlačenju europskih sredstava. Problematičnim smatra strukturu ekonomije u RH te je istaknula da se usmjerenost na usluge i turizam pokazalo neodrživim. Podsjetila je da SSSH već godinama traži da se na GSV-u izvijesti o Industrijskoj strategiji te uvođenje cjelovite politike plaća.

Krešimir Sever (NHS) naglasio je da su zemlje članice EU svjesne situacije u kojoj se nalaze, problema održivosti javnih financija te velikog troška uzrokovanog pandemijom. Dodao je da je upitno na koji način će se građani ponašati nakon krize, s obzirom na promjene i mogućnosti koje su se pojavile, kao npr. ubrzana digitalizacija. Istaknuo je da se ne može očekivati da će doći do ubrzanog porasta potrošnje zbog opreza i straha od umanjenja materijalnih prava zaposlenima u državnoj i javnim službama, kao i zbog straha od gubitka radnog mjesta. Napomenuo je da će biti potrebno preispitati i sadržaj činitelja BDP-a kao i ovaj NPR u odnosu na novu realnost. Dodao je da bi i prioritet trebao biti u zaokretu u samom gospodarstvu, odnosno reformi strukture gospodarstva. Napomenulo je da se sada dobrim pokazalo što neke reforme nismo proveli na jako restriktivan način te je predložio da se, zbog okolnosti u kojima se nalazimo, na posebnoj tematskoj sjednici GSV-a otvori rasprava o očekivanjima i daljnjim koracima u narednim mjesecima te ukoliko je moguće i detaljnija rasprava o NPR-u.

Darko Horvat (MINGO) kratko je prezentirao dosadašnje i buduće aktivnosti Ministarstva te je istaknuo da je Ministarstvo spremno održavati mjesečne sastanke sa socijalnim partnerima na kojima bi ih se informiralo o svim aktivnostima. Kratko se osvrnuo na donesene izmjene i dopune Zakona o poticanju ulaganja te je naglasio da je u posljednje dvije godine zabilježen rast investicija u istraživanje i razvoj, rast investicija i izvoza te da je došlo do promjene strukture uvoza i izvoza. Dodao je da se, u skladu s Industrijskom strategijom, Strategijom poticanja inovacija i Strategijom pametne specijalizacije, koje ove godine doživljavaju rekonstrukciju i koje su dio Strategije razvoja RH 2020. – 2030., moraju postaviti drugačiji trendovi. Kratko se osvrnuo i na četvrti Akcijski plan za administrativno rasterećenje koji će biti usvojen na sljedećoj sjednici Vlade.

Marija Hanževački (NHS) zatražila je informaciju u kojem trenutku će se četvrti Akcijski plan za rasterećenje gospodarstva predstaviti socijalnim partnerima.

Ana Miličević Pezelj (SSSH) podsjetila je da sindikalne središnjice nisu bile uključene u izradu prvog akcijskog plana za rasterećenje gospodarstva, a u kojem je većina ušteda bila na teret radnika te da su nakon toga bili uključeni samo u izradu drugog akcijskog plana. Također, naglasila je potrebu održavanja zajednički sastanaka s oba socijalna partnera.

Zdravko Marić (MFIN) kratko se osvrnuo na raspravu o NPR-u te iznesene primjedbe i prijedloge kao i na problem demografije, koja ostaje jedna od važnijih prioriteta, poljoprivrednu politiku, politiku plaća i poreznu politiku.

Nakon rasprave doneseni su sljedeći

ZAKLJUČCI

1. Vlada Republike Hrvatske informirala je Gospodarsko-socijalno vijeće o Nacionalnom programu reformi 2020. i Programu konvergencije.
2. Gospodarsko-socijalno Vijeće primilo je na znanje informacije o Nacionalnom programu reformi 2020. i Programu konvergencije.

Točka 4. Razno

Krešimir Sever (NHS) kratko se osvrnuo na jednu poduzetničku inicijativu koja se odnosi na ukidanje nekih neporeznih davanja, a što se često spominje u javnom prostoru te je zamolio da se ukoliko postoji mogućnost, a uvažavajući činjenicu da u RH ima jako puno neporeznih davanja, javno objavi da u neporeznim davanjima ima i davanja koja su važna i nužna za održavanje različitih društveno značajnih sustava.

**Predsjednik
Gospodarsko-socijalnog vijeća**

dr. sc. Ivan Mišetić, v. r.

Zapisnik sastavila:
Antonija Šakić